

Financijsko sudjelovanje Republike Hrvatske u realizaciji projekata i potreba u obrazovanju i znanosti hrvatskoga naroda u BiH

16. travnja 2021.

U proteklom petogodišnjem periodu Vlada Republike Hrvatske je za potrebe Hrvata u BiH kroz programe Središnjeg državnog ureda dodijelila je ukupnu financijsku potporu u vrijednosti od oko 150.000 000,00 kuna za potrebe ondašnjih Hrvata koji žive na cijelom području BiH i to u tri administrativne cjeline: Republici Srpskoj, Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH. Kroz te aktivnosti Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske je u više navrata obilazio udruge, društva, vjerske dužnosnike, ali i predstavnike vlasti te utvrđivao potrebe i pomagao u realizaciji projekata koji su nastajali.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Sukladno odredbama ustava Republike Hrvatske naša je zemlja dužna skrbiti o Hrvatima u Bosni i Hercegovini i kontinuirano tražiti načine kako bi zaštitila sunarodnjake koji tamo žive u svim

područjima ljudskoga življenja. Tako Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske svake godine raspisuje javni poziv za prijavu potreba i projekata od posebnog značaja za Hrvate u BiH i predlaže odluke kojima se Hrvatima u BiH upućuje financijska potpora za realizaciju njihovih prioritetnih konkretnih projekata. Niz potreba i projekata nije mali, pa se ne mogu zadovoljiti sve potrebe, ali jedan značajan broj se može realizirati u tijeku jedne kalendarske godine.

U proteklom petogodišnjem periodu Vlada Republike Hrvatske je za potrebe Hrvata u BiH kroz programe Središnjeg državnog ureda dodijelila je ukupnu financijsku potporu u vrijednosti od oko 150.000 000,00 kuna za potrebe ondašnjih Hrvata koji žive na cijelom području BiH i to u tri administrativne cjeline: Republici Srpskoj, Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH. Kroz te aktivnosti Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske je u više navrata obilazio udruge, društva, vjerske dužnosnike, ali i predstavnike vlasti te utvrđivao potrebe i pomagao u realizaciji projekata koji su nastajali.

Za Hrvate u BiH posebno važno je područje znanosti i školstva. Hrvati u BiH su po tom pitanju vrlo oprezni, jer i tamošnji zakoni sukladno administrativnoj cjelini određena pitanja na ovom području različito tumače i reguliraju. Tako, nije isto živjeti u Republici Srpskoj, Sarajevu, Posavini ili Hercegovini. No, te razlike nisu u proteklih pet godina uspjele omesti predstavnike Središnjeg državnog ureda u realizaciji projekata koji su zacrtani u sva oba entiteta i Brčko distriktu BiH.

Prema riječima Marka Majstorovića ogromna je pomoć pružena školstvu je pomogla u boljoj realizaciji Nastavnog plana i programa te doprinijela da učenici iz hrvatskoga naroda imaju kvalitetne uvjete za nastavu i učenje:

-To se prvenstveno ugleda u ulaganju u školsku infrastrukturu, infrastrukturu pratećih objekata (sportske dvorane, knjižnice,...), ali i nabavku knjiga za školsku lektiru te informatičke opreme. Stalna ulaganja koja je Republika Hrvatska preko Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH dodjeljivala su u veliko pomogla da učenici iz hrvatskoga naroda ne budu zakinuti u odnosu na svoje vršnjake iz drugih naroda, kaže prof. Majstorović i ističe jedan poseban vid suradnje nastavnika Hrvata iz BiH sa svojim kolegama i sunarodnjacima u Republici Hrvatskoj.

-Ta se suradnja ogleda u stalnim kontaktima i razmjeni iskustava, ali nerijetko su organizirani i susreti na kojima se govori o iskustvima rješavanja konkretnih problema, pa se na taj način nude konkretna rješenja. Tako je i s učenicima. I hrvatski učenici iz BiH sudjeluju u projektu „Korijeni“, u kojem razmjenjuju iskustva sa svojim vršnjacima i sunarodnjacima u drugim zemljama, oduševljeno ističe prof. Majstorović.

No, najveća potpora je u financiranju konkretnih potreba i projekata. Tako su 2016. godine kroz svoje odluke o financiranju posebnih potreba i projekata financirani projekti izgradnje, adaptacije, rekonstrukcije i opremanja dječjih vrtića, knjižnica i škola u Kreševu, Sarajevu, Čapljini, Vitezu, Odžaku, Čitluku, Novom Travniku, Posušju, Mostaru, Novoj Biljoj, Banja Luci, Tuzli, Livnu, Grudama, Orašju, Tomislavgradu, Ozimici i Širokom Brijegu u ukupnoj vrijednosti od 5. 917.000,00 kuna.

U 2017. godini Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske financijsku je potporu dodijelio za 38 projekata u području obrazovanja i znanosti za projekte izgradnje, obnove, rekonstrukcije, nabavke, ugradnje, poboljšanja uvjeta za zgrade škola, sportskih dvorana, školskih knjižnica, itd... u Livnu, Tomislavgradu, Mostaru, Stocu, Banja Luci, Kornici, Sarajevu, Tuzli, Žepči, Kiseljaku, Uskoplju, Bugojnu, Novom Travniku, Širokom Brijegu, Posušju, Odžaku, Gornjem Zoviku, Prozoru, Usori, Orašju i Zenici u ukupnoj vrijednosti od 6.826.000,00 kuna.

Godinu dana poslije, 2018. godine uloženo je 6. 516.000,00 kuna za 58 projekata i potreba u obrazovanja i znanosti i to u Sarajevu, Usoru, Žepču, Mostaru, Kiseljaku, Domaljevcu, Novom Travniku, Posušju, Orašju, Busovači, Kupresu, Ožaku, Vitezu, Ljubuškom, Livnu, Kornici, Stocu, Širokom Brijegu, Gromiljaku, Banja Luci, Čitluku, Jajcu, Bugojnu, Koraću, Drinovcima, Čerinu, Kreševu i Bihaću.

I 2019. godine uložena su značajna sredstva iz proračuna Republike Hrvatske za potrebe i projekte u obrazovanju i znanosti hrvatskoga naroda u BiH i to u Žepču, Tomislavgradu, Čitluku, Banja Luci, Kornici, Novom Travniku, Usori, Posušju, Fojnici, Nevesinju, Orašju, Dobretićima, Domaljevcu, Vitezu, Livnu, Kupresu i Ljubuškom u ukupnoj vrijednosti od 6. 489.000,00 kuna.

I na posljetku, u 2020. godini za potrebe i projekte od interesa za Hrvate u BiH u području obrazovanja i znanosti utrošeno je 6. 751.000,00 tisuća kuna za 38 projekata i to u Mostaru, Širokom Brijegu, Vitezu, Novoj Biljoj, Sarajevu, Dobretićima, Kreševu, Glamoču, Orašju, Novom Travniku, Domaljevcu, Čitluku, Poklečanima, Tuzli, Uskoplju, Žepču, Posušju, Sarajevu, Grudama, Skopaljskoj Gračanici, Ravnom i Drijenči.

Državni tajnik Zvonko Milas je u jednoj izjavi za medije o financiranju projekata i potreba od interesa za hrvatski narod u BiH kazao:

-Kriteriji su bili podrška većim strateškim razvojnim projektima koji imaju dugoročan učinak na opstojnost i bolji položaj hrvatskog naroda u BiH, projekti koji imaju potencijale za direktno ili indirektno otvaranje radnih mjesta te programi koji imaju veze s lokalnom zajednicom, kao i da projekti budu teritorijalno raspoređeni po mjestima gdje god žive Hrvati u BiH.

Iz gornjega prikaza jasno se vidi kako je Središnji državni ured za Hrvate izvan RH kada je u pitanju potpora Hrvatima u BiH ostvario svoj cilj.

Projekt financijski potaknut sredstvima Agencije za elektronske medije posredstvom Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama za 2020. godinu.
